Se sändlista

(Delg.kv.)

Överklagande av beslut den 21 oktober 2015 (MBN § 158) att lämna begäran om förbud mot motorfordonstrafik på stranden utan åtgärd, Laholms kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen avvisar överklagandet.

Hur beslutet får överklagas

Länsstyrelsens beslut kan överklagas skriftligt till Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen i Hallands län, som måste ha fått skrivelsen inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. I annat fall kan överklagandet inte tas upp till prövning. Av överklagandet ska framgå vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som du begär. Du bör också tala om varför beslutet ska ändras. Finns handlingar eller annat till stöd för överklagandet bör dessa bifogas.

Historik och tidigare handläggning

Fordonstrafiken på stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand har pågått i många års tid och har varit föremål för ett flertal prövningar (se exempelvis länsstyrelsens ärenden nr 505-15-13 och 505-3005-15). Klagomål från olika personer angående fordonstrafiken har i omgångar framförts till Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun.

Redogörelse för ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun (nämnden) beslutade den 21 oktober 2015 (MBN § 158) att lämna begäran om förbud mot motorfordonstrafik på stranden utan åtgärd. Som skäl för beslutet angavs bland annat följande:

Föreningen Strandmiljö Laholm har inkommit med en skrivelse till Miljö- och byggnadsnämnden angående motorfordonstrafik på stranden i Skummeslöv och Mellbystrand. Föreningen anför att trafiken på stranden är en sådan miljöfarlig verksamhet som nämnden måste ingripa mot, samt att trafiken utgör ett brott mot terrängkörningslagen.

Störningar från strandtrafiken omfattas av miljöbalken, men nämnden bedömer att buller och luftföroreningar på stranden inte är av en sådan omfattning att trafiken medför någon olägenhet för människors hälsa. Risken för förorening av grund- och ytvatten bedöms också som liten. Så länge dynkanten inte påverkas är risken liten för skador på djur- och växtliv.

Nämnden saknar behörighet att ingripa mot överträdelser av terrängkörningslagen. Denna uppgift ankommer på Polismyndigheten.

Strandmiljö Laholm (föreningen) har överklagat nämndens beslut och yrkar att länsstyrelsen, med upphävande av nämndens beslut, återförvisar ärendet till nämnden med instruktion om att myndigheten omedelbart ska vidta åtgärder som medför att den aktuella strandtrafiken upphör. Alternativt yrkar föreningen att länsstyrelsen direkt förordnar att sådana åtgärder vidtas. I överklagandet anför föreningen bland annat följande:

Under en längre tid har omfattande trafik med bilar och andra motordrivna fordon skett på stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand. Detta orsakar bland annat buller och andra olägenheter för närboende, skador på växt- och djurliv samt risk för andra miljöstörningar.

Trafiken är inte ringa eller av tillfällig natur. Under vinterhalvåret parkerar motorfordon längs en sträcka om cirka 5 kilometer på stranden. Under sommarhalvåret avgränsas tre ”bilfria” områden med betonggrisar. Dessa områden utgör sammanlagt cirka 16 % av stranden. En vacker sommardag kommer cirka 2 500 bilar till stranden. Det föreligger en risk för oljespill från bilarna. Dessutom sker olovlig camping i stor omfattning på stranden. Detta orsakar bland annat nedskräpning.

Sanden packas hårt på grund av fordonstrafiken. Det medför att kapillärkraften ökar och att sanden därmed kontinuerligt drar upp grundvatten så att den förblir fuktig. Sådan sand har svårare att bilda dyner. De 16 bilnedfarterna till stranden skär genom dyner och hedkanter. Vid storm trycks havsvattnet upp där och sargar hed- och dynkanter.

Det är också tydligt att trafiken utgör ett brott mot terrängkörningslagen. I propositionen till terrängkörningslagen om nämns särskilt problemet med biltrafik på sandstränderna i södra Sverige. Dessutom är körningen inte förenlig med gällande detaljplan.

Till överklagandet har Strandmiljö Laholm bilagt fotografier samt en CD-skiva med bilder och en film.

Skäl för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 16 kap. 13 § miljöbalken, MB, kan en ideell förening överklaga överklagbara domar och beslut om tillstånd, godkännande eller dispens enligt miljöbalken, om upphävande av skydd av områden enligt 7 kap. eller om tillsyn enligt 10 kap. eller i sådana frågor enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av miljöbalken. Detta förutsätter att föreningen:

1. har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen,
2. inte är vinstdrivande,
3. har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och
4. har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

I enlighet med 13 kap. 12 § plan- och bygglagen, PBL, får en sådan ideell förening eller annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken överklaga ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för verksamheter eller åtgärder som anges i 4 kap. 34 § PBL.

Som framgår av 13 kap. 13 § PBL får en sådan ideell förening eller annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken överklaga ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som innebär att ett område inte längre ska omfattas av strandskydd enligt 7 kap. MB.

Som framgår av 1 § terrängkörningslagen (1975:1313) är körning på barmark i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk förbjuden i hela landet.

Länsstyrelsens bedömning

Föreningens klagorätt enligt miljöbalken

Fordonstrafiken på stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand har sedan länge varit föremål för klagomål från närboende. I det nu aktuella fallet är det dock en ideell förening som har överklagat nämndens beslut. Länsstyrelsen har därmed först att avgöra huruvida föreningen har rätt att överklaga det nu aktuella beslutet.

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att föreningen uppfyller kraven i 16 kap. 13 § första stycket 1-4. miljöbalken och att den alltså är berättigad att överklaga vissa beslut enligt miljöbalken. Fråga är därför om det aktuella beslutet kan överklagas av en ideell förening enligt 16 kap. 13 § miljöbalken, dvs. om beslutet i sig är överklagbart.

Av 16 kap. 13 § miljöbalken framgår att en ideell förening kan överklaga domar och beslut som rör tillstånd, godkännande eller dispens enligt miljöbalken, om upphävande av skydd av områden enligt 7 kap. miljöbalken eller om tillsyn enligt 10 kap. miljöbalken eller i sådana frågor enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av

balken. Enligt 16 kap. 13 § miljöbalken är alltså tillsynsbeslut enligt 10 kap. miljöbalken överklagbara, men inte andra tillsynsbeslut.

I tidigare rättspraxis från Miljööverdomstolen har miljöorganisationer inte tillerkänts någon klagorätt angående andra tillsynsbeslut än tillsynsbeslut enligt 10 kap. miljöbalken (se MÖD 2007:17), med hänvisning till bestämmelserna i 16 kap. 13 § miljöbalken. EU-domstolen har dock uttalat att det ankommer på nationell domstol att i den utsträckning det är möjligt tolka den processuella rätten så att den stämmer överens med målen i artikel 9.3 i Århuskonventionen (mål C-240/09). Enligt Århuskonventionen, som både Sverige och EU är anslutna till, kan miljöorganisationer överklaga fler beslut än i svensk rätt.

Sedan EU-domstolens uttalande har svensk rättspraxis ändrats. Mark- och miljööverdomstolen har nu funnit att miljöorganisationer ska tillerkännas klagorätt avseende vissa tillsynsbeslut som kan anses ha en koppling till beslut om tillstånd eller dispens (MÖD 2012:47 och MÖD 2012:48). Det förhållandet att föreningen företräder allmänna intressen medför också att bedömningen av klagorätten bör vara generös (se NJA 2012 s. 921).

Länsstyrelsen finner dock att det aktuella beslutet inte har någon synbar koppling till beslut om tillstånd och dispens, ens vid en generös bedömning. Därför finner länsstyrelsen att det aktuella beslutet inte är sådant att det kan överklagas av en ideell förening enligt nu gällande rättspraxis.

Upplysningsvis kan tilläggas att länsstyrelsen tidigare har funnit att en närboende privatperson har haft rätt att överklaga ett beslut av aktuellt slag (se länsstyrelsens ärende 505-3005-15).

Föreningens klagorätt enligt plan- och bygglagen

Ideella föreningar som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken har enligt 13 kap. 12-13 §§ plan- och bygglagen rätt att överklaga vissa beslut enligt sistnämnda lag (se ovan). I det nu aktuella ärendet klagar emellertid föreningen på att en detaljplan inte efterlevs och att tillsynen enligt plan- och bygglagen varit eftersatt. Sådana frågor har ideella föreningar inte rätt att överklaga.

Terrängkörningslagen

Föreningen har också anfört att motortrafiken på stranden strider mot terrängkörningslagen. Det är ett brott att bryta mot terrängkörningslagen och det står var och en fritt att anmäla misstänkta överträdelser av lagen till Polismyndigheten. Länsstyrelsen är inte behörig att pröva denna fråga, eftersom det är en polisiär angelägenhet att utreda brott.

Sammanfattningsvis finner länsstyrelsen att överklagandet ska avvisas.

I detta ärende har chefsjuristen Peter Jupén varit beslutande och länsjuristen Tina Risberg varit föredragande.

Peter Jupén

Tina Risberg

Detta beslut har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Sändlista:
sten@wandel.info

Strandmiljö Laholm, c/o Petersson, Måsvägen 68, 312 61 Mellbystrand

Miljö- och byggnadsnämnden, Laholms kommun, Humlegången 6, 312 80 Laholm